

Educatie over mondzorg

PICO-VRAAG

Hebben educatieve interventies voor mondzorg gericht op personeel en bewoners van woon- en zorgcentra (wzc) een positieve invloed op de gezondheid van de mond van de bewoners?

tekst **Jef Adriaenssens^{1,2}, Trudy Bekkering³, Marleen Corremans^{1,3}, Bart Geurden^{1,3,4}**

Context

Het verband tussen de gezondheid van de mond van wzc-bewoners en hun levenskwaliteit, voedingsstatus en kans op luchtweginfecties is inmiddels aangetoond. Educatie die de kennis en vaardigheden van bewoners en zorgverleners op dit gebied vergroot, leidt mogelijk tot een betere mondgezondheid van de bewoners.

Resultaten

Deze Cochrane review⁵ ging na wat de (gunstige) effecten zijn van educatieve interventies bij personeel en bewoners van wzc's op de mondgezondheid van bewoners. Na een uitgebreide zoektocht (januari '16) in meerdere databanken includeerden de review-auteurs negen randomized controlled trials (RCT's) met in totaal 3.253 proefpersonen. De leeftijd van de overwegend vrouwelijke bewoners varieerde van 78 tot 86 jaar. Van de proefpersonen droeg tussen de 62% en 87% een tandprothese en had 32% tot 90% geen tanden meer.

Acht studies vergeleken educatieve interventies voor mondzorg met standaardzorg. De interventies bestonden uit kennisverhoging en vaardigheidstrainingen. Eén studie vergeleek standaardzorg met interventies die alleen kennisverhoging beoogden. Alle studies omvatten opleiding rond mondgezondheid (met een actieve trainingscomponent): vijf studies alleen voor personeel in de ouderenzorg en in vier studies voor zowel personeel als bewoners. De follow-up van de studies varieerde tussen drie maanden en vijf jaar.

Geen enkele geïncludeerde studie evalueerde de primaire uitkomsten 'mondgezondheid' of 'levenskwaliteit' van de rusthuisbewoner. Ze focusten alle op tand- of gebitsplaque. Meta-analyse van de resultaten toonde geen verschil in de toestand van de mond tussen de bewoners in de mondzorginterventiegroep en deze in de standaardzorggroep, niet op vlak van tandplaque (6 studies, 437 bewoners) noch van gebitsplaque (5 studies, 816 bewoners). Geen enkele studie bracht de eventuele

negatieve effecten van deze interventies in kaart.

Opmerking

De kwaliteit van de geïncludeerde studies was laag. Zo was niet duidelijk hoe de respondenten werden geselecteerd, en of de onderzoeksgegevens en rapportage volledig waren. Ook de beschrijving van de inhoud van de interventies was ondermaats en er was geen informatie beschikbaar over de belangrijkste uitkomstmaten.

Conclusie

Educatieve interventies voor mondzorg bij wzc-personeel en/of -bewoners hebben waarschijnlijk geen effect op de gezondheid van de mond van de bewoners. Op basis van deze review is het echter niet mogelijk om sterke conclusies te trekken. Meer onderzoek is nodig, vooral naar de effecten van mondzorginterventies op de kwaliteit van leven en de voedingstoestand van ouderen.

Betekenis voor de praktijk

Op basis van de geïncludeerde studies kunnen educatieve mondzorginterventies bij wzc-personeel en/of -bewoners op dit ogenblik niet worden aanbevolen noch worden afgeraden voor de praktijk.

Noten

- 1 Belgian Center of Evidence Based Medicine (CEBAM)
- 2 Platform Wetenschap en Praktijk
- 3 Karel de Grote Hogeschool, Antwerpen
- 4 Centre of Research and Innovation of Care, Universiteit Antwerpen
- 5 Albrecht M, Kupfer R, Reissmann DR, et al. Oral health educational interventions for nursing home staff and residents. Cochrane Database of Systematic Reviews 2016, Issue 9. Art. No.: CD010535. DOI: 10.1002/14651858.CD010535.pub2